

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Svartskylle i Ystads kommun

(2 bilagor)

Uppgifter om naturreservatet

<i>Namn</i>	Svartskylle
<i>Kommun</i>	Ystad
<i>Socken</i>	Sövestad
<i>Gränser</i>	Området begränsas av innerkanten av svart, streckad linje på bifogade karta, Karta 1
<i>Fastigheter</i>	Ystad Svartskylle 2:1
<i>Läge</i>	ca 3 100m N Sövestad kyrka
<i>Kartblad</i>	Topografisk karta: 2D SO Tomelilla Registerkarta: 2D1e Ållskog
<i>Mittkoordinater</i>	X 6157591 / Y 1372807
<i>Naturgeografisk</i>	7, Skånes sediment- och horstområden
<i>Region</i>	
<i>Areal</i>	Ca 79,8 ha varav ca 71,8 ha landområde
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen i Skåne län

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (MB) förklarar länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart punktstreckad linje på bifogade karta (Bilaga 1), som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med naturreservatet skall vara att bevara ett utmarkslandskap som karaktäriseras av öppna, naturbetes- och åkermarker i kuperad terräng med stort inslag av småvatten och spridda eller grupperade lövbärande träd och buskar. Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en komplett och god livsmiljö för fridlysta eller nationellt rödlistade växt- och djurarter (främst klockgroda, lövgroda och större vattensalamander) samt förekommande livsmiljötyper och arter som av regeringen har rapporterats förekomma i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet).

FÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**:

1. plantera in fisk eller kräftor i vattensamlingarna eller utfodra fåglar i eller vid dessa,
2. vidta åtgärd som kan leda till att vattentillgången minskar eller vattenkvaliteten försämras i småvatten inom reservatet,
3. vidta avverknings-, gallrings-, röjnings- eller annan åtgärd som kan inverka negativt på områdets population av klockgroda och lövgroda samt i övrigt att avverka eller plantera träd och buskar utöver vad som anges i fastställd skötselplan,
4. uppföra byggnad eller annan anläggning såsom t.ex. mast eller vindkraftverk,
5. dra fram mark- eller luftledning,
6. vidta åtgärd som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär såsom att plöja, spränga, dika, utfylla, tippa, dumpa,

markbearbeta eller på annat sätt förstöra eller skada fast naturföremål, ytbildning eller småvatten,

7. anordna upplag med undantag för tillfälliga sådana i samband med skötsel av reservatet eller för skogs- och jordbrukets behov,
8. anlägga vägar och stigar,
9. uppföra hägnader utöver erforderliga stängsel för betesdrift,
10. plantera, så eller sätta ut för trakten ej naturligt förekommande växt- och djurarter i området,
11. använda kemiska bekämpningsmedel, stödutfodra eller tillföra växtnäringsämnen som gödselmedel eller jordförbättringsmedel,
12. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning med undantag för gränsmarkeringar och reservatskyltar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av och upplysning om reservatet,
2. skötsel av mark innefattande årlig betesdrift, röjning och gallring av träd och buskar, uppsättande och underhåll av stängsel och vattningsanordningar enligt fastställd skötselplan,
3. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet enligt fastställd skötselplan,
4. uppföljning av områdets skötsel och miljöövervakning.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar, är det förbjudet **att**

1. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning,
2. spräcka, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada stenar, block, hållar eller terrängformer,
3. utföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål,
4. på ett störande sätt använda radio, musikinstrument eller annan ljudanläggning,
5. framföra fordon, tälta, ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande,
6. rida eller köra med häst,
7. göra upp eld annat än på för ändamålet anvisade platser,
8. anordna tävling eller bedriva verksamhet som kan inverka störande på naturmiljön

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för åtgärder i samband med områdets skötsel, åkerbruk, vägunderhåll och tillsyn. Föreskrifterna utgör ej hinder för drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar (vatten- och avlopp, tele- och eldistribution). I samband med utförande av arbeten skall samråd ske med länsstyrelsen. Föreskrifterna utgör ej hinder för att, efter skriftligt tillstånd från länsstyrelsen, genomföra insamling eller utplantering av i Sverige rödlistade eller fridlysta groddjur, anläggning, fördjupning eller underhåll av småvatten, bekämpning av fisk, kräftor, vildsvin, sykomorlönn och jättebjörnlöka eller för andra åtgärder som föreskrivs i av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § MB, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från under A, B och C meddelade reservatsföreskrifter.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Geologi

Området är beläget på kalkstensberggrund som överlagras av lerig morän enligt "Jordartskartan 2D Tomelilla SV, SGU serie Ae nr 99".. Höjden över havet varierar mellan cirka 45 och 65 meter. Trakten är rik på vatten. I reservatets omedelbara omgivning har två sjöar torrlagts och ett stort antal småvatten fyllts igen eller avvattnats genom dränering under den senare halvan av 1800-talet och början av 1900-talet.

Markhistoria

Naturreseptatet är beläget i ett utmarksområde som under 1700-talet nyttjades av olika hemman under sätesgården Krageholm. Krageholms marker brukades vid den tiden av dagsverksskyldiga bönder, husmän och torpare från byarna Sövestad, Årsjö och Kärragården. Den sydligaste delen av området har tidigare hört till Sövestad kyrkby.

Enligt beskrivningen till en karta över "ägodelningen uti Söfwesta Kyrkio By" 1761 - 1762 var reservatet beläget i den nordligaste utkanten av Krageholms domäner i en utmark som på kartan betecknas "Gålfäladen" och Almmeningen". Utmarken finns inte beskriven i någon lantmäteriakt med undantag av ett mindre område i reservatets södra del, mellan torpen som idag heter Karlsro och Olstorp. Denna del var den så kallade "Husmanshaydan" som var belägen i den norra utkanten av den norra vången i Sövestad by och som huvudsakligen brukades som åker och sidvallsäng. I samband med ägodelningen 1762 fördes den här delen av området över till Krageholms säteri som därefter disponerade hela utmarksområdet. På den Skånska Rekognosceringskartan från 1812 - 1820 är reservatet beläget i en öppen och kuperad terräng med ett våtmarksområde i den sydvästra delen, Detta betecknas "Swarte Måse" på kartan och motsvaras av det vi idag kallar Fredriksbergs mosse. Två större sjöar fanns i reservatets omedelbara omgivning. Nord och nordost om reservatet ligger "Svartskyllesjön" (på yngre kartor kallad "Wasasjön") och väster om reservatet ligger "Enehussjön" där Enetorp idag är beläget.

År 1813 genomförde ägaren av Krageholms gods enskifte i byarna Sövestad och Årsjö. Systemet med arrenderande bönder med dagsverksskyldighet avvecklades efterhand. Runt 1850 tillkom flera nya husmansställen som ofta bestod av små brukningsenheter. Ett av dessa är torpet Fredriksberg som var beläget i reservatets centrala del. Sydväst om reservatet låg Karlstorp, en s.k. plattgård eller arrendegård där arbetskraften utgjordes av traktens torpare och statare.

Laga skifte fastställdes på Sövestads bys ägor den 17 oktober 1831 och berörde reservatet i den södra delen, den så kallade "Hus Mans Heijdan". Husmanshejdan brukades då fortfarande som åker och sidvallsäng.

Av den ekonomiska kartan från 1916 framgår att större delen av fastigheten brukades som åker. Torpet Fredriksberg har byggts inom reservatet någon gång mellan 1820 och 1916. Det är oklart vad som har hänt med torpet men det fanns på platsen fram till minst 1932 och därefter har det lagts i ruiner. Av den ekonomiska kartan framgår att de flesta mägergravarna hade dränerats och fyllts igen före 1930. Större delen av området brukades som betesmark i början av 1940-talet enligt Sigvard Nilsson i Sövestad. Naturvårdsverket förvärvade fastigheten den 1 april 1994. Större delen av området nyttjas idag som betesmark.

Flora och fauna

Den nordvästra delen av reservatet hävdas genom åkerbruk och vegetationen är här trivial och tydligt påverkad av näringsämnen. Övriga delar av reservatet hävdas huvudsakligen genom bete, till största delen på mark som tidigare har varit uppodlad, och vegetationen visar tydliga spår av näringspåverkan. Områdets skiftande karaktär gör att ett flertal växtsamhällen och vegetationstyper finns representerade. På backkrön och solexponerade syd- och sydvästsluttningar förekommer en relativt artfattig torrängsflora med inslag av exempelvis backtimjan, gråfibbla, puktörne, gulmåra, rölleka, och rödklöver. Fuktiga och blöta partier är delvis örtrika med omväxlande fuktängs- och rikkärrvegetation. Fuktängarna domineras av tuvtåtelsamhällen men i vissa delar av området förekommer även kalkfuktängar med stor artrikedom med inslag av arter som majviva, göknycklar, ängsnycklar och ett stort antal gräs- och starrarter. Under mitten av 1970-talet fanns ännu krutbrännare i området. I Fredriksbergs mosse förekommer en utpräglad mossevegetation med vitmosstorv. Träd- och buskskikt finns företrädesvis utmed stenväggarna i området och domineras av hagtorn, slån, fläder och nyponros. På platsen där ruinerna efter det gamla torpet Fredriksberg ligger finns en dunge med inslag av ask, bok, avenbok, fågelbär och gråpoppel.

Faunan i området är inte dokumenterad men kan antas vara artrik och delvis unik. Vildsvin, rådjur, kronhjort, räv, grävling och hare besöker reservatet regelbundet. Glada och kungsörn ses ofta patrullera i luften över reservatet. Andra arter som enligt ArtDatabanken har rapporterats från området är årta, brunand, skogsduva, mindre hackspett, göktyta, sommargylling, flodsångare, sydlig gulärta, nötkråka, raphöna, bivråk och smådopping. Gråhakedopping är traktens karaktärsfågel som regelbundet häckar i reservatet. I häckfågelfaunan finns även tofsvipa,

smådopping, gravand och grågås. Reservatet fungerar också som rastplats för sträckande vadarfåglar. Gluttsnäppa och brushane uppträder ofta i området. Vit stork ses ibland spankulera bland områdets småvatten.

Reservatet är beläget i centrum för landets förekomst av lövgroda och klockgroda. Utsättning av kräftor i småvatten på intilliggande fastigheter har lett till att populationerna av groddjur har koncentrerats till naturreservatet, där tillgången till vatten av god kvalitet är god. Åtskilliga vatten har restaurerats eller anlagts i reservatet under 1990-talet, vilket har lett till att landets största population av löv- och klockgroda har kunnat utvecklas i trakten. Klockgrodor, med härstamning från Danmark, har planterats in i två småvatten på fastigheten 1998 och 1999. Lökroda har observerats i tre vatten inom reservatet under 1980-talet. Vidare förekommer stora populationer av vanlig groda, åkergroda, vanlig padda och större och mindre vattensalamander i reservatets fauna.

Tillgänglighet

Området är genom sitt läge tämligen okänt bland allmänheten. En observationsplattform finns vid angöringsplatsen invid Hassle sjö i reservatets nordvästra del. Från tornet kan allmänheten på ett bekvämt sätt observera fågelfaunan och avlyssna klock- och lövgroda under ljumma sommardagar.

Syftet med reservatet är i första hand att tillvarata biologiska och geovetenskapliga intressen. Reservatets groddjursfauna är känslig för alltför många besökare under vår och sommar. Det är därför angeläget att inte stora grupper av besökare rör sig i området samtidigt utanför den anlagda angöringsplatsen..

ÄRENDETS BEREDNING

Naturvårdsverket förvärvade fastigheten den 1 april 1994 för naturvårdsändamål.

Föreliggande förslag till bildande av naturreservat med tillhörande skötselplan har upprättats av länsstyrelsen under 2005. Sakägare och andra berörda har lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget under 2005. Ystads kommun erinrar om att det föreslagna namnet på naturreservatet (Fredriksbergs mosse) kan vara olämpligt eftersom det finns en annan våtmark med samma namn i kommunen.

Länsstyrelsen har beaktat inkomna yttranden.

SKÄL FÖR BESLUT

Delar av den berörda fastigheten är av regeringen den 22 december 1998 föreslagna som pSCI-område (SE0430122, Fredriksbergs mosse) i enlighet med **rådets direktiv 92/43EEG** om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet). Området berörs av **Naturvårdsverkets fastställda åtgärdsprogram för lövgroda och klockgroda** och innehåller arter som är listade i bland annat Bilaga 2 och 4 i habitatdirektivet, vilket innebär att området innehåller **arter som enligt habitatdirektivet har ett sådant gemenskapsintresse att särskilda bevarandeområden behöver utses.**

Delar av området berörs av **riksintresse för naturvård** (N75, Sjöbo Ora – Fyledalen – Nybroån med biflöden). Vidare har delar av fastigheten klass 1, högsta naturvärde i **länets natur- och kulturmiljövårdsprogram**, värdeklass 2 i länets **inventering av ängs- och hagmarker** från 1990-talet samt värdeklass 2 i **länets våtmarksinventering**.

Området innehåller en fast fornlämning som är skyddad enligt kulturminneslagen.

Området är av **stor zoologisk betydelse** främst genom att det innehåller en unik fauna med livsmiljöer för rödlistade groddjursarter. Faunan är bland annat beroende ädellövdungar, buskrika marker samt småvatten med en kontinuerlig tillgång till vatten av god kvalitet. Området skall skyddas från markavvattning och exploatering.

På grund av det småkulliga backlandskapet är området **landskapsmorfologiskt intressant**. Det öppna landskapet under kontinuerlig hävd på tidigare utmark är **mark- och kulturhistoriskt värdefullt**. Området innehåller vegetationstyper och habitat av **biologiskt intresse**.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan i enlighet med 7 kap. MB.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan i enlighet med 7 kap. MB.

SKÖTSELPLAN OCH FÖRVALTNING AV RESERVATET

Skötselplan

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Förslaget till skötselplan bifogas som bilaga 2, men kommer att fastställas av länsstyrelsen i särskilt beslut samtidigt med reservatsbeslutet.

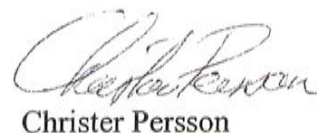
Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och skall fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet, se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog landshövding Bengt Holgersson, beslutande, naturvårdsdirektör Camilla Jönsson, miljöavdelningen, Anna-Lena Båth, förvaltningsavdelningen, Åsa Björn, samhällsbyggnadsavdelningen och byrådirektör Christer Persson, miljöavdelningen, föredragande.

Bengt Holgersson

Christer Persson

Bilagor

1. Karta med reservatets avgränsning
2. Hur man överklagar
3. Sändlista

